A. Starko

Тш за сходом сонця починається новий день,
Так як Суспільний Кредит лічив нову еру.

As the rising sun proclaims the new day,
So will Social Credit proclaim a new era.

СУСПІЛЬНИЙ КРЕДИТ

The SOCIAL CREDIT

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС СУСПІЛЬНОГО КРЕДИТУ В КАНАДІ

THE ONLY UKRAINIAN SOCIAL CREDIT PAPER IN CANADA.

РІК II. ЧИСЛО 2. ЕДМОНТОН, АЛЬБЕРТА, 17. БЕРЕЗНЯ, 1938. EDMONTON, ALBERTA, FEBRUARY 17, 1938. No. 2. VOL. II.

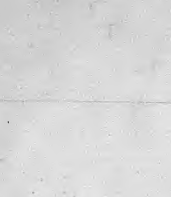

Премієр Ейбергарт

ЗАГАЛЬНІ ПРОВІНЦІАЛЬНІ ВИБОРИ В САСКАЧЕВАНІ

Реакційна канадійська преса стала крайньо занепокоїна зростаючим суспільно-кредитовим рухом у Саскачевану. Між іншими "Фіненшєл Пост" з 5. березня каже, що консерватн, С. Ф. і ліберали приготовляються до провінціальних виборів, котрі відбудуться в червні, але "найбільшу й неограничену силу представляють суспільно-кредитовці. Суспільно-кредитовці, "каже Пост", організують наукові групи в Саскачевані і їхня кампанія є зверена проти теперішньої системи."

Якщо саскачеванський загал завзято повпрощує цих кілька місяців то в Саскачевані певно буде вибраний Суспільно-Кредитовий уряд.

ЗАКОН КОНСКРИПЦІЇ ДАЛЬШЕ ОСТАЄТЬСЯ

В статутових канадських книжках є так званий "конскрипційний закон" уявлений же 1919 року. Після цього закону держава може примусово брати до війська.

Р. Петеліер, Суспільно-Кредитовий посол до Оттави на окружу Тас Ривер, зробив внесок, щоб скреслити цей закон з книжок. Премієр МакКензі Кінг відповів, що право є "мертве". Якщо воно було б мертве то не держалось би його у книжках.

Коли примусово можна спитувати людей до війська — чому не можна б спитати "конскрипцію" майна?

АЛЬБЕРТА ДІСТАЛА ЛИШЕ ПОЛОВИНУ ТОГО ГРОШУ, ЩО ДІСТАЛА ПРОВІНЦІЯ САСКАЧЕВАН

Федеральні позички під "Актом Рейлфу" для Альберти до 25. лютого ц. р. виносили $25,890,198.00, а для Саскачевану $30,546,142.00. Щодо рільничої допомоги, включаючи насіння, Альберта дістала $3,152,748, а Саскачеван $14,430,633. Для помочі посувінням частинам провінцій, потерпілої допомоги і публічних робіт Альберта дістала $14,156,450, а Саскачеван $41,363,168.

Це виразно пояснює ставлення Оттави до Альберти.

В ЕВРОПІ ПАХНЕ ПОРОХОМ

Непровірені доднесення говорять, що Польща готова погодитися на прилучення Данцігу до Німеччини взамін за вільну руку в литовській справі. Далі, що Німці готові відшкодувати де Мемелем (Клайпеди), литовської провінції, коли лишень Польщі погодяться на Литву. Кілько правди в цих вістках — годі збагнути, одна одно певне: В Европі пахне порохом.

ПЛЯТФОРМА СУСПІЛЬНОГО КРЕДИТУ Й ГРОШЕВОЇ РЕФОРМИ

Партія Суспільного Кредиту й Грошевої Реформи вимагає від своїх кандидатів і всіх членів стояти вірно й непохитно при таких засадах.

"ВОЛЯ НАРОДУ МУСИТЬ СПОВНИТИСЯ"

1. На сторожі демократії.

а) Ми є против уневажнювання законів провінціальних парламентів, якщо ті закони не нарушують прав других провінцій або загранічних справ держави.

б) Ми хочемо й сильно попираємо уложення федерального конституції, що було б приємлива для всіх девятьох провінцій. Перші кроки в цьому напрямку треба зробити в недалекій будучності скликанням для цього конференцію провінціальних представників, а не покладанням Акт Британської Північної Америки (Брітіш Норт Америка Еєт).

"БЕЗ ПОКУПНОЇ СИЛИ РОЗПОДІЛ НЕМОЖЛИВИЙ"

2. Велика потреба грошевої реформи.

а) Ми є против всякого інкорпорованого монополю грошей і кредиту.

б) Ми вірнимо, що наш народ не буде тішитися дійсним добробутом доки уряд не перебере на себе контролю й видавання грошей та творення кредиту та не рядитиме їх справедливо, по-рівні між провінціями.

в) Ми домагаємося вспомоги ваної програми щодо підвищення уровнями прожитя кожного канадійського горожанина, яке дає б гарі- а рів- ництвом використовування наших природних багатств.

г) Найбільше домагається зниження процентової стопи й більш строгих законів відносно полагодження довгів.

3. Домінійська відповідальність за суспільну обслугу.

а) Ми стоїмо на становищі, що Домінійний Уряд мусить взяти на себе повну грошеву відповідальність відносно **забезпечення, допомоги безробітним, пенсійних для бойовиків, старечих пенсій і регабілітації повернувших вояків.** Далі ми уважаємо, що ві повинен перебра

ДЮДЕ ПОВИННІ ДОМАГАТИСЯ ТОГО, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ; ПОТІМ СТОЯТИ ПРИ СВОЇМ, ДОКИ НЕ ДІСТАНУТЬ ТЕ, ЧОГО БАЖАЮТЬ.

Дожи ж будуть старі партії й грошеві монополісти вас обдурювати?

НАМ ПОТРІБНО ОБЄДНАННЯ ВСІХ ГОРОЖАН, ЩОБ ГОЛОСУВАЛИ ЗА УСПІХАМИ.

Як ви хочете поперти ці точки голосуйте НА —

ОРВІСА КЕННЕДІ

Гр. Кеннеді є впрасний, поступовий молодець, що розуміє потреби населення. Він послідовно стояв за поступово політикою від самого початку Суспільно-Кредитового руху. Добрий організатор, рухливий, вірний.

МОЖЕТЕ НА НЬОГО СПУСТИТИСЯ.

Не занедбуйте своїх власних інтересів! Голосуйте!

ГОВОРИЛИ НА ВЕЛИКОМУ ЩУ

П-ни І. Мазурсевич і А. Г. Глинка з Едмонтону недавно говорили на великому масовому вічу Суспільного Кредиту в Пітдала. Велике число резолюцій ухвалено й вічу було незвичайно успішне.

П-ні Глинка також говорив в околицях Іннісфрі, Мирославля, Бучач, Пікін Лейк і Гленоє. Мітінги, як звичайно показували велике заінтересування Суспільно-Кредитовим урядом. Число резолюцій переведено майже на кожному мітінгу подібного змісту тим, що переведено в Іннісфрі.

5,905 ПОСТАВЛЕНО НА ПОЗИЦІЇ В ОТТАВІ

Тут в Альберті ми часто чуємо від опозиції, що альбертійський уряд виклає людей із позицій, а наборає велике число до нових, що є великим тягаром.

Але — в Оттаві, лише за перший рік існування ліберального уряду, поміщено 5,905 нових людей на позиції; з того 162 були таємничої праці(вники, а 4,047 стаї.

— Це подає їхня власна ре- са.

ОКОЛИЦЯ ЕНДРЮ ЗАПЛАТИЛА ЗА ВИДРУКОВАННЯ ЦЬОГО ЧИСЛА НАШОГО ЧАСОПИСУ "СУСПІЛЬНОГО КРЕДИТУ"

Околиця Ендрю заплатила за видрукування цього числа нашого часопису "Суспільний Кредит"

На великому масовому мітінгу Суспільного Кредиту в місточку Ендрю, дня 14. травня, около 250 слухачів зложила по вечір 35.00 в формі пресфонду й переділяє на поміч одиноко-му Суспільно-Кредитовому часописові в Канаді, котрий виключно опирається на підтримці, яку дає йому український загал.

ЗНИЩИТИ ДОМІНІЯЛЬНИЙ ПАРЛАМЕНТ

Національно - корпоративна група в Квебеку внесла до комісії Рорела, в котрій досліджує конституційних домагань.

Передовсім треба знищити парламент, бачо місце від'ємити разів, котра складатися буде з премієрів усіх девятьох провінцій. Федеральний уряд має бути позбавлений права накладити податки і запитати по-

На вічу промовляв А. Г. Глинка видавець і редактор згадкового часопису.

В додатку до повище згадкової суми зібрано ще на салі по вечір 88.00 на заплачення салі.

Якщо б кожна околиця окрім вдала Суспільний Кредит дізнати так як це зробила околиця Ендрю то часопис виходив би ста ді й точно — не лише два рази на місяць, але й щотижня.

Котра околиця буде другою, що зарядить таке масове вічі?

А. Г. ГЛИНКА ПОВЕРНУВ З ПОЛУДНЕВОЇ ЧАСТИНИ АЛЬБЕРТИ

Минулого тижня п. Глинка, редактор і видавець часопису "Суспільний Кредит" повернув із довгої подорожі з полудневої Альберти, де він дав 16 відчитів з рамени Суспільного Кредиту. Відчити виголосив п. Глинка по українськи в Медісин Гет, Лістбрідж, два в Белвін'ю, в Колмен, Дромгелер, Вейн і Рондель. В англійській мові виголосив відчити в: Медісин Гет, Белвю, Блейнор, Гінрест, Дромгелер, Іст Кулі, Вейн і Рондель.

Незвичайно цікаво є приглянутись життю робітників у полудневій Альберті, каже п. Глинка, а реакційні політичні партії не мають чого там шукати. Суспільний Кредит загально всюди сильний.

ЖИВЕ 102 РОКИ

Йосиф Гейр, громадянин з Едмонтону, святкував недавно свої 102-літні уродини. — Його життя пройшло в тих часах, коли було можливе "орати 2 дні і нікого не зможе до такого полудневого вжу.

УВАГА, ОКОЛИЦІ ГІЛЯРД!

Поручаємо кожному українському суспільно-кредитовцеві, в околиці Гілярд й інших місцевостях, перечитати однотомні сині "Українські Вісті" з 28 лю того, н.р. Пн Вікторо Кучеренко в домовленому записі поучає Вас, як Ви маєте орієнтуватись у політичних справах на будуче (!?) Зо згадного запису можна багато дечого довідатись.

Наша редакція одержала від вас лише один запис до помішення, але з браку місця в цьому числі, ми є примушені затримати цю відповідь аж до чергового числа.

Ред. Суспільного Кредиту.

УВАГА!!

Українські околиці, що бажають почути промовця п. А. Г. Глинка, з рамени Суспільного Кредиту, повинні взятись до нашої редакції листовно. Проситься писати до нас зараз, щоб летше нам було зарядкувати ці відчити.

Редакція СК.

ПОДАТОК НА МОРГЕДЖАХ

Альбертійський уряд надіється 25% податок на всі морґеджі в руках корпоративних компаній. Це буде відповідність до говеря 203 мільонів доларів, що альбертійці винні компаніям

$ ДО З, ЩО КЕННЕДІ ВИНДЕ

Асекураційна Ко., Лойдз оф Лондон, приймає заклад 5 до 3, що О. А. Кеннеді, СК кандидат як сильний Едмонтон в дотичних виборах, що відбудуться в понеділок дня 21. березня, буде вибраний послом.

ОКОЛИЦЯ МИРОСЛАВНА ЩЕДРО ПОМОГЛА СВОЇМИ ПЕРЕДПЛАТАМИ "СУСПІЛЬНОМУ КРЕДИТОВІ"

Кілька тижнів тому як п. А. Г. Глинка говорив у Мирославна з рамени часопису "Суспільний Кредит" і велике число слухачів щедро піддержали часопис своїми передплатами. В цій місцевості є велике число дійсно гарних і свідомих людей.

АВСТРІЯ ЗЛУЧЕНА З НІМЕЧЧИНОЮ

"Аншлюс", цебто приключення німецької Австрії до Німеччини, якого так дуже боялися деякі держави, головно Чехословаччина, став доконаним фактом. 11 березня німецькі війська заняли Австрію. Сталося це так несподівано, що деякі держави мужі й не спамятались, коли було по всьому. Розуміється, що сталося воно за тихою згодою навіть тих австрійських провідників, що нагазеті не показували своїх симпатій до нацистів. Протести Англії і Франції не помогли нічого, бо нині і сказало, що не приватна тирана самого Гітлера, більшість населення Австрії вітала Гітлера, як свойого спасителя.

КОНЯ КУЮТЬ...

Польща найшла й собі привід до того, щоб зробити "заволоки" з Литвою, тільки що "міжнародної політики" не вміє ані ужагу того, що Литовці переживають. Польщі і готові були гнати до згідку за свою незалежність. Але справа зародилась ось чим: Польщі і Европі дістала кілька протестів — спустила з тону. Вона ще не коня горнала з Европи, Польща вдарила степень вгору.

Суспільний Кредит The SOCIAL CREDIT

УКРАЇНСЬКИЙ ДВОТИЖНЕВИК

видається в Едмонтоні що другого Thursday, in the interests of Social четверга в інтересах Суспільного Credit and in the interests of the кредиту й українського загалу в Альберті.

Published by:

Видає: Вповз Суспільного Кредиту. The Social Credit Publishers

Редактор: А. Г. ГЛИНКА. Editor: A. H. GLYNKA.

Передплата $1.00 рокно чи півроку. Subscription $1.00 per year or half-year.

Адреса: The Social Credit Publishers 10350 - 96 Street Edmonton, Alberta

Редакція за оголошення не відповідає

ЧЕТВЕР, 17. БЕРЕЗНЯ, 1938. РІК II. Ч. 2.

Найвищий канадійський суд уневажнив албертійські закони

Вірмно, що рішення "Суприм Корт об Кенада" у справі трьох албертійських законів не буде жадною несподіванкою для здорозумілих людей. Албертійські закони повинен уневажнити найвищий суд, бо такий факт, що вже в історії верхнім інкучої сесії судового суду, бо такий факт, що вже в історії верхнім інкучої сесії судового суду, бо такий факт, що вже в історії верхнім інкучої сесії судового суду

НА ПРЕСФОНД СК

Мирославка.

Збирач Тарас Давидюк — по 25 ц.: Василь Семь, Николай Тринчук; по 10 ц.: Олекса Трипобецький, Олекса Гарасим, Дмитро Гнилий, Тарас Давидюк, Павло Дуцяк, Дмитро Мельник, Петро Сайт, Петро Тарапільський, Йосип Щуберт. Разом $1.40.

Збирач Михайло Кіш — по 25 ц.: Іван Гарасим, Михайло Гасай, Михайло Гасай, Петро Глушак, Михайло Кіш, Дмитро Соловій, Михайло Томин; по 10 ц.: Михайло Глушак; по 5 ц.: Михайло Сивовський; разом $1.90.

Збирач Г. Л. Пашк — по 50 ц.: Олекса Корбів; по 25 ц.: Іван Гарасим, Юрко Глушак, Павло Корба, Андрій Тарапацький, Михайло Пашк, Юрко Франко; по 10 ц.: Г. Гіжинський, Н. Н.; разом $2.20.

Бухрс.

Збирач Петро Лазовський — по 25 ц.: Іван Лазовський, Григорій Стан, Іван Тарапацький; по 10 ц.: Максим Палійчук, Іван Осінчук, Іван Скальський; разом $1.05.

Збирач Григорій Уніят — по 30 ц.: Михайло Уніят; по 25 ц.: Юськів; по 10 ц.: В. Гладун, Степан Лазовський, Йосип Лукасевич, Петро Мельничук, І. Недельський, Михайло Скоропад, Василь Стран, Дм. Уніят, Петро Юшкевич; по 5 ц.: І. Мельничук; разом $1.50.

Пасіки Лейк.

По 25 ц.: Іван Андрійчук, Іван Журавель, Петро Карпік, Іван Матвіів, Василь Матвіів, Іван Наскевич, Іван Стрілк, Іван Цьвігун; по 20 ц.: Тома Жура вель; по 10 ц.: Микола Бабич, Іван Гайдук, о-ві Анна Сокорадник; разом $2.50.

Каліфрум.

Група Суспільного Кредиту $2.00.

Торрій.

По 50 ц.: І. Попик; по 25 ц.: Т. Адамець, М. Бабик, І. Бажежко, І. Кавига, М. Кузьо, С. Ліщ, І. Марущак, М. Мачка, Д. Попик, М. Радзій, А. Рабій, Ф. Семенко, В. Ясько; по 20 ц.: Я. Мадох, Т. Онищук; разом $4.15.

Полівн.

Народний Дім — $2.05.

Замалк.

Г. Гнідан — збірка $1.35.

Ендрю.

На мітингу гр. Гнідин, 14. лютого, 1938, зложили по $1.00: Лев Витвицький, Іван Павлюх (Павлів); по 50 ц.: Василь Гнатюк, Дмитро Сороківський, Адам Шваб; по 25 ц. В. Вакарук, Степан Вишнівчук, Микола В (нечитке ім'я), Тома Галицький, Іван Гнідин, Михайло Жуковський, Олекса Кудлик, В. А. Лостівка, Олекса Мезинка, Д. В. Никифорук, Степан Нога, Дан. Павлюк, Іван М. Рудзяний, Тома Трофаненко, И. Федун, В. В. Фортуна; по 10 ц.: Іван Івонів, П. Королик; разом $7.70.

Всім жертводавцям Видавництво СК складає щиру подяку.

РАДІО ФОНД

На бажання й за старанням деяких громадян започаткувалось радіо-фонд, щоби дати українському загалові в Канаді можливість почути радіо-промови про Суспільний Кредит в українській мові. Справа вимагає деякого вкладу грошей, які повинні вложити ті громадяне, що бажають таких радіо-програм.

Імена всіх жертводавців, які зложуть суму 50 ц. і більше, будуть проголошені на радіо в часі з-промов, які інші імена жертводавців помістимо у виданні "Радіо-фонд" в нашому часописі. Досі на цю ціль зложили:

По $1.00: Петро Гарасим; по 50 ц.: Іван Гарасим, Михайло Томин; по 25 ц.: Михайло Палійчук; разом $2.25.

Всім цим свідомим ініціаторам - жертводавцям складаємо щиру подяку.

Хто далі?

ОСЬ ДОБРОБУТ У САСКАЧЕВАНІ

Нам в Альберті найбільше докучають лібералн. Вони ведуть завзяту пропаганду проти нашого одинокого Суспільно-Кредитного Уряду на світі. Сидіють нам, що коли б ми зробилися нашого уряду то в нас запанував би "небувалий добробут". Та забувають вони, що не з Альберти вони мають доїхати. Тут загал поріжав вже раз на все, що йому не подоброві зо старинок реакційними партіями, котрі є відповідальні за його економічне положення. Та одне — не годен загал проститн собі за те, що так довго давав по собі їздити! Бо ж справді ще за сліпих мів реакційними партіями, а недом. Народ цілком без них добре обійдеться, але вони без народу то ні. Альбертійці бачать кРяні вдвоїх лібералів в консервати Саскачевану, Манітобу в інші провінції.

Наступно подамо новинку як то люди тікають від ліберального добробуту в Саскачевані. Ця новинка появилась газеті "Едмонтон Бюлетен, 31 грудня, 1937:

"Колоніїв і його дружина йдуть 350 миль пішком до кращої землі.

"Гай Ривер, 31 грудня. — Дяліско є з Вейберн, Саскачеванку, до Гай Ривер в Альберті — більше як 350 миль — але Г. Марлін і його дружина перебили більшість дороги пішки, щоб знайти врожайну землю, гдеб від посушливих просторів Саскачевану.

"Вони сокнуками всі свої цьо бутоли на плечі й пустилися на дяліка, будучи свідомі гіркої дійсності, що стікуда їх, коли їхні поля виторвала від посухи ще від 1929 року, — це значило, що фармувати у Вейберн далі було не можливо. Підчас подорожі вони ночували надворі і їсні подорожування було дуже поважне, хоч час-від-часу вони мали їх.

"Коли ці люди добилися до Ке лгарія, Мартин пробував дістати заняття, але не мощесть-по йому й вони пустилися до Гай Ривер, де він дістав роботу копрувати по долару на день з додатку з харчуванням. Опісля він дістав роботу працювати з трактором, а остаточно знайшов зо своєю дружиною заняття на фармі ві заліз від Гай Ривер.

ЧИ В ВАШІЙ ОКОЛИЦІ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ В У Д Ь-ЯКЕ ПІДПРИЄМСТВО НА ПОМІЧ ЦЬОМУ ОДИНОКОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬНО КРЕДИТОВОМУ ЧАСОПИСУ В КАНАДІ?

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА ЧАСОПИС "СУСПІЛЬНИЙ КРЕДИТ", ЩОБ ВІН СТАЛО В ТОЧНО МІГ ВИХОДИТИ. ПЕРЕДПЛАТА КОШТУЄ ЛИШЕ $1.00 НА РІК.

NATIONAL SALES SERVICE
Clothes made to Your measure — to look decent
(Ask for spring and summer samples)
FULLER BRUSHES — TO BE CLEAN
All kinds of insurance — your life.
WE REPRESENT BRITISH KNIT
We sell top coats, rain coats, suits, tailored suits, caps, hats, knitted socks, hosiery, neckties, shoes, pyjamas ....
Salesmen:
JOHN J. OWERNICHUK — Box 3, Andrew, Alberta
WILLIAM TOMASKY — Also: Edmonton

— L. D. SNAYCHUK —
Artist, Painter, Decorator, Sign Writer
ПЕРЕВІРАЮ ЗАГАЛЬНУ МАЛЯРСЬКУ РОБОТУ
МОЯ СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ
ТЕАТРАЛЬНІ СЦЕНЕРІЇ, ДЕКОРАЦІЯ ЦЕРКОВ, ДОМІВ І ТЕАТРІВ.
МАЛЮВАННЯ ІКОНОСТАСІВ І ЦЕРКОВНИХ ОБРАЗІВ.
СУЛІДНА ПРАЦЯ — УМІРКОВАНА ЦІНА
108 Rudyk Block — Edmonton, Alberta

"Дорога народилась у 9-ій Мантун у Гай Ривер цінтрал в короткому часі по їхнім правутто до цієї нової місцевості.

Отак поше Буатеп.

Після нашого погляду, коли народ побудував залізницю він більш у такому кайзому випад коли повинен дістати більт, бо подяки і так йдуть наши порожні. Але, бачите, либеральний уряд не хотів нанять і тільки заробить, і либерали пе мають відвагу протягувати, що добро народу їм дежить на серці. З цього бачимо, що ті реакційні уряди серця не мають, а за такий поступок Уряду провінції відносно своїх городян треба б кінчити їх в тюрму. Ми вважаємо, що в цьому випадку вгадавий уряд допустився криміяльного злочину!

ТУРИСТСЬКА ТОРГОВЛЯ ТУТ ЗБІЛЬШАЄТЬСЯ

В неділю, дня 21 листопад Ед. Е. С. Мекнінг, провінціяльний секретар, сказав, що туристська торговля в Альберті збільшилася в рр. 1933-37 на 53 процент. Під цим оглядом Альберта веде цілу домінію. Брітіш Колюмбія збільшила свою туристську торговлю на 52 процент; Онтаріо 48 процент; Надморські провінції 40 процент; Квебек 37 процент; Манітоба 29 процент, а Саскачеван 10 процент.

Resolutions Passed at S. C. Mass Meeting

Innisfree, Alberta, February 14th. 1938.

The Honorable
W. L. McKENZIE KING,
Parliament Buildings,
Ottawa, Ont.

HONORABLE SIR,

A mass meeting held in the Innisfree I.O.O.F. Hall on the 14th day of February, 1938, addressed by Mr. A. H. Hlynka of Edmonton, unanimously passed the following resolutions:

I. That in the opinion of this mass gathering Messrs. Unwin and Powell were unjustly sentenced to three and six months labor in Fort Saskatchewan.

Whereas in our opinion Unwin and Powell were charged more for political reasons than criminal offence, and

Whereas the refusal of the Federal Government to remit sentences imposed will have a negative effect upon the peace of the people of this Province as a whole,

Therefore we demand that they be immediately released.

JOHN BONAYCHUK, Chairman
PETER HARASYM, Secretary.

The Honorable Premier William Aberhart,
Parliament Buildings,
Edmonton, Alberta.

HONORABLE SIR,

A mass meeting held in the Innisfree I.O.O.F. Hall on the 14th day of February, 1938, addressed by Mr. A. H. Hlynka of Edmonton, unanimously passed the following resolutions:

Whereas in the opinion of this gathering the duties discharged by His Honor the Lieutenant Governor of this Province proved to be too costly to the people of Alberta, and

Whereas the financial support given for the upkeep of this Institution may be used for purposes more beneficial to the people of this Province,

Therefore be it resolved that the Provincial Government take immediate steps to do away with the Institution in question.

Whereas the debt situating in this Province has not been satisfactorily solved to the present day to give ample safeguard to a great number of people who are suffering due to this unsolved problem, and

Whereas in our opinion the most vital issue of the Provincial Government is to deal with the question more adequately before any progress could be made along other lines toward goal of security.

Therefore we urge our Provincial Government to do everything in its power to introduce such a legislation that would protect those who have suffered on account of debt burden through no fault of their own until such time as will permit them to dispose of their debts.

JOHN BONAYCHUK, Chairman
PETER HARASYM, Secretary.

Людське право мусить поступити перед Божим правом

(Докінчення з попереднього числа)

З попередньо сказаного вовсім ясно, що Королівська Рада готова брати під увагу в своїх рішеннях інші речі, як право. Коли так, то де є адвокат, що може вовсім певно сказати, яко рішення видасть Королівська Рада, коли ці закони хтось закеституює?

Далі, Королівська Рада нераз заявляла, що кожну справу треба розбирати саму в собі. По засаду Королівська Рада приймила до багатьох справ і дала огляд положення в голосній "Справі Кобаляша" (47-T.L.R.-320), коли то вжито під увагу рішення в попередніх справах:

"Найрозумніше було", сказала Королівська Рада, "порішувати кожну справу, яка вирине, вичайкраще в межах можливости, не вложчи дальше в толкування закону, як потрібно для вирішення питання, про яке йде діло". (Справа Парсона). Це повторено в 1914 р.: "Будова уступів 91 й 92 та ступінь, до якого значення ужитих слів себе покривають і вимушся, є така, що буває б немудро, на думку членів (Королівської Ради), при цій чи при якій іншій нагоді пробувати подати вичерпуючу дефініцій (означення) вичень і обсягу цих слів. Такі означення у випадку нова, якої ужито в обставинах, при яких складалася конституція, над якою застановляється, мусіли б зовсім певно бути не на місці." (Справа Джон Дір Плау).

Правосильність указівних законів

Отже тепер, маючи на увазі вищенаведені засади, застановімся, чи ці закони можуть бути правосильні та які є вигляди для них перед Королівською Радою.

Все, що ці закони, пане президенте, мають на цілі зробити, є подяти правила згромадження кредиту провінції Альберти, що від цей час вживають банки. Ми не хочемо, щоб хтось тратив свої гроші, як рівнож не хочемо перешкаджати банковим службовцям.

Все, про що нам ходить, є в який спосіб будуть банки згромаджувати кредит населення цієї провінції. Отже котрий адвокат може вовсім певно твердити, що провінція не має права цього робити?

Після уступу 91 домінійне правительство має право ухвалювати "виняткове" відносно інкорпорації банків та видавання банкових (паперових грошей). Домінія також має право визначувати кількість грошей в обігу. У цьому законі нема нічого, щоб протилялося праву домінії. Все, що ми хочемо зробити цим законом, це управильнити потрібне згромадження кредиту провінції. Видаючи законні після вищенаведених прав домінія дала банкам право видавати банкноти за порукою їх записів долгів, але не дала права видавати кредит за порукою кредитів різних провінцій.

Ми не маємо до діла з видаванням грошей як банкнотів і не хочемо банкам, як вони зовсім провадять свій бізнес. Ми хотіть не інкорпорувати банків. Основою цього закону є накинути банкам правила згромаджування, яке банки тепер робить на основі кредиту провінції Альберти, і ніщо, в твердому, робить неправно й неконституційно.

Все, що ми під цей час хочемо цим законом зробити є направити банко й доповнювати, щоб контроль в цій справі найшлася в певних руках, щобто в руках представників населення цієї провінції замість представників банкових підприємств.

Нехай банки добиваються, що після Банкового Акту вони мають право, на яке вони операються, звідки право згромаджувати кредит цієї Провінції. У Банковому Акті нема нічого, що давало б їм таке право. Я йду далі: твердячи, що в Банковому Акті щось у цьому роді, я твердяку, що домінійне правительство не мало права того там поставити, бо воно не може дати банкам такого права.

Тепер ми приходимо до точки питання: Як домінійне правительство не має права видавати закону в цій справі то хтось інший мусить мати це право. Як домінійне правительство не має цього права, а я стою при своїйому, що воно не є управнене давати банкам право згромаджувати кредит провінції, то виходить, що провінція має то право. Це була думка Лорда Лонсборна, що в справі "Онтеріо проти Канади" (1912-A.C.-571) сказав такі слова: "Коли б яку ділянку внутрішньої самоуправи Канади пропущено (не включено), це було б підкопуванням цілої схеми й цілей Акту (цього Акту Британської Північної Америки)."

Хочу також звернути увагу після, пане президенте, на вирок б. п. судді Бека в альбертійській справі відносно "Акту про відмовлення дробних довгів (1917-3-W.W.-698)". Його вирок був подяний в скороченні в замітці до справи в таких словах:

"З того, що 96 уступ Акту Британської Північної Америки приписує право назначувати суддів вищих, окружних і повітових судів Заступникові Короля (Губернор Дженерал), треба заключити, що право назначувати суддів інших судів, це є суддів нижчих від вищезгаданих, приписує провінціяльним властям".

Приймаючи таке саме розумування до законопроєкту, що є перед нами, і взявши під увагу вичислені в Акті Британської Північної Америки права домінійного правительства відносно банків, банкнотів і грошей в обігу, виглядало б, що справа провінціяльного кредиту, не будучи вичисленою в Акті, входить в законодатчий обсяг провінції.

Видавання дозволів домінійними компаніям

Шановний пан посол з округи Едмонтон, п. О'Коннор, навів широкомовисну справу "Джон Дір Плав" як остаточний доказ, що це законодавство є поза компетенцією провінції. Шановний посол сказав, що з вислову цієї справи виходить ясно то надана провінція не мала права давати дозволів домінійній компанії.

Пан посол забував, що були другі справи, з яких виходило, що провінція може видавати дозволи домінійним компаніям. Хочу навести тільки один приклад.

Через довший час домінійне правительство старалося дістати в свої руки законодавну юрисдикцію щодо асекурації. Спершу воно пробувало взятися за справу приймаючи одну з точок, вичислених в 91 уступі Акту Британської Північної Америки, про промисел і торговлю. Це законодавство визнано поза компетенцією домінійного правительства в головній асекураційній справі, славнозвісній "Справі Парсона".

Потім домінійне правительство пробувало знову вернути до справи приймаючи до асекурації право видавати дозволи домінійним компаніям. Знову суди заявили, що це законодавство було поза його компетенцією ("Справа Асекурації, 10-W.W.-405). В цім останнім випадку домінійний закон заборонював асекураційним компаніям провадити їхні підприємства без дозволу міністерства скарбу. В 70 уступі цей закон прехиджував кару для особи, що занималася б таким бізнесом без дозволу міністра. Суди стали на тому, що тільки провінції могли уквалювати такі закони. Третя справа відносилася до Асекураційних Угод (1926-2-D.L.R.). Провінція Онтеріо видала закон, що приймівалася до рішення Королівської Ради відносно "Асекураційних компаній". Цей онтеріський закон давав право провінції видавати дозволи всім асекураційним компаніям, домінійним, провінціяльним і заграничним, та вимагати від них, щоби вони включили деякі точки цього закону до асекураційних умов. Цей закон признано правосильним і з того засу, як виглядає, остаточно вирішено, що провінції мають право видавати дозволи домінійним компаніям для цілей, які входять в обсяг їхньої юрисдикції.

ПОСТУПОК ЛЕФТЕНЕНТ-ГОВЕРНОРА

Політична атмосфера в Альберті змінилась з майже динамічною скорістю. Здержання лефтенет-говернором трьох актів переведень на спеціяльній сесії не має рівного собі примеру. Це означає одне — що народ постепенно втрачає право переводити уявами в життя.

Хоч ми вже й хотіли б згодитись із фактом, що лефтенет-говернор має право, як репрезентант короля після конституції, не потвердити певних актів ухвалених парламентом, але навіть у парламенті у Великій Британії треба вертатися до далекої минувшини, щоб найти щось подібного. Це король уживав би свойого розвазу, хібащо за порадою своїх міністрів.

Справа в Альберті є ясна: Чи люде цієї провінції мають контролювати свій власний кредит із посередництвом уряду, або, чи має кредит народу дальше остатись під контролею банків?

Становище, яке займав Ва. Лефтенет-Говернор (відкладжання трьох альбертійських законів, як доки їх не здвигть домінійний уряд є природне. Саме собою, що - не є жадним пятном, чи згадені акти є правильні, або неправильні, але чи має право який уряднин запрошувати домінійний уряд, котрий має він утручуватися у справи провінціонального уряду, котрий має тяжку велику більшість, як має теперішній альбертійський уряд?! Коли б домінійний уряд був утручує себе зараз по тім, як згадані акти були втягнені в Statute Books, то це було б цілком інша справа.

Але — коли Лефтенет-Говернор відмовився брати поради від премієра, голови уряду, котрий то має тяжу велику більшість у парламенті й котрий має за собою довір'я виборців, то така ситуація є неприродна.

До цього ліда треба додати, що ніколи попереднього не було такої потреби, задержувати свої ряди сильними, для боротьби, яка провадиться тепер й яку мусить вигнати не уряд, але люде!

А. ДЖ. АЛНАТ.

Посилайте свої великодні замовлення на ковбаси, сальцесони, болоні, різні шинки і т. і — таки сьогодні.
HOME MEAT MARKET
10342 - 101 Street, Edmonton, Alberta
Phone 26765